UN TOPONIM DE ORIGINE SLAVO-BULGARĂ DIN CENTRUL MOLDOVEI: *BÂRNOVA*

DRAGOŞ MOLDOVANU[*], DANIELA BUTNARU[*]

Obiectivul prioritar al vechilor şcoli lingvistice româneşti a fost elucidarea aspectelor necunoscute ale istoriei naționale din perioada „întunecatului ev mediu”. S-au depus eforturi considerabile care, nu de puține ori, s-au concretizat în soluții verosimile, dacă nu pe de-a întregul convingătoare. Dublate de cercetări ale istoricilor, aceste preocupări etnogenetice au generat concluzii ferme, transformate cu uşurință din ipoteze în dogme. Noua lor condiție s-a impus în „lumea celor ce nu cuvântă” a receptorilor de cultură pasivi, devenind un factor de rezistență la ideile noi, indiferent de calitatea argumentării lor. Pentru a nu părea pur teoretice, aserțiunile noastre vor fi susținute de prezentarea critică a unei dogme lingvistice, aceea a originii estice exclusive a toponimiei slave din Moldova.

Creatorul acestei dogme a fost reputatul slavist clujean Emil Petrovici. În două studii de referință, prin care urmăreşte reflexele toponimice ale unor fenomene caracteristice pentru slava estică, polnoglasia şi schimbarea lui *g* în *h*, Petrovici ajunge la concluzia că în Moldova nu există corespondente slave sudice ale acestor fonetisme. Prin sondaje etimologice, el extinde concluzia la toponimele care, pe baza altor fenomene fonetice, ar putea trece drept creații slavo-bulgare, şi emite o generalizare imprudentă: „E însă greşită afirmația [lui Iorgu Iordan] că în toată Moldova există toponimice slave […] de tip slav meridional sau bulgar” (Petrovici 1960: 58). Dacă acestea s-ar fi menținut, mai spune Petrovici, atunci ele s-ar regăsi în numele de râuri şi de localități importante, constituind toponimia majoră a provinciei (*ibidem*: 59). Admiterea unor etimologii din slava sudică ar însemna, implicit, acceptarea ideii expansiunii primului imperiu bulgar (secolele al IX-lea–al XI-lea) în partea inferioară a acestei provincii, pe care arheologii moldoveni refuză cu străşnicie să o accepte, raliindu-se implicit la concluzia lui Petrovici.

Dar demonstrația lingvistului clujean dovedeşte „un esprit géometrique”, pentru a uza de distincția lui Blaise Pascal, iar nu „un esprit de finesse”, indispensabil

[*] Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” al Academiei Române, Str. Th. Codrescu, nr. 2, Iaşi, România.

ALIL, t. LVIII, 2018, Bucureşti, p. 97–103

BDD-A31549 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 19:57:18 UTC)

unei examinări obiective a chestiunii. El forţează interpretarea, refuzând să accepte o serie de „excepţii" care i-ar submina concluzia. Astfel, în cazul hidronimului *Slănic*, care prezintă metateza bulgărească a silabei în locul polnoglasiei (*Soloneţ*), el presupune că s-a folosit un apelativ românesc *slănic*, cu sensul de 'pârâu cu apă sărată', şi că denominatorii au fost români (Petrovici 1962: 10). O astfel de ipoteză blochează pur şi simplu cercetarea, pentru că ar conduce la o negare *de plano* a toponimiei slave, considerată a fi formată de la apelative româneşti de origine slavă dispărute. Un argument suplimentar împotriva supoziţiei lui Petrovici îl oferă însă arheologul Maria Comşa, care a arătat în mod convingător, după părerea noastră, că în Vrancea exista, în secolele al IX-lea–al X-lea, un cnezat bulgar care asigura transportul sării de la Slănicul Moldovei la Dunăre şi apoi în Balcani (Comşa 1987: 42). Este o opinie singulară în arheologia contemporană, care nu s-a bucurat, din câte ştim, de susţinerea altor specialişti în acest domeniu.

De asemenea, Petrovici scapă din vedere toponimele de origine veche bulgară certă, care implică velara *g* în locul fricativei *h*, precum *Agârcía*, care desemnează un afluent drept al Bistriţei lângă Piatra-Neamţ. Hidronimul include, după prepoziţie, derivatul **Gărčja* 'valea Grecului', de la bg. *gărk* 'grec'cu sufixul posesiv *-ja*, de mare productivitate în epoca limbii bulgare vechi (TTRM, II_1: 6). Corespondentul ucrainean al etimonului bulgăresc ar fi fost *hrek*.

În al treilea rând, Petrovici avansează ipoteze diacronice care nu se confirmă. Astfel, el explică just hidronimul *Miletin* prin evoluţia slavă estică a vocalei nazale ѧ la *ea*, atestată în documente (*Mileátin*) şi crede că şi în cazul *Zeletinului* evoluţia va fi fost similară (Petrovici 1960: 59). În realitate, forma **Zeleátin* nu a existat, ci doar *Zeletín*, cu evoluţia bulgărească a nazalei anterioare la *e* şi cu accentul pe sufix, iar nu pe temă (TTRM, II_1: 456).

În sfârşit, Petrovici îşi bazează demonstraţia exclusiv pe isofone, ignorând isolexele, care pot avea şi ele o relevanţă certă. Este cazul toponimului *Bârnova*, pe care îl vom analiza în continuare. El se află în centrul unui câmp toponimic din partea de sud a Iaşilor, denumind cursul superior al pârâului Nicolina (*Valea Bârnovei* sau *Pârâul Bârnovei*), cu lunca din apropiere (*Lunca Bârnovei*), o mănăstire (*Mănăstirea Bârnova*) ctitorită de Barnovschi-Vodă sub *Dealul Bârnovei*, unde se afla şi moşia mănăstirii (*Înconjurătoarea Bârnovei*), un sat *Bârnova*, o poiană (*Poiana Bârnovei*), o pădure (*Pădurea Bârnova*) etc. Numărul mare al derivatelor toponimice îi conferă câmpului respectiv o consistenţă care îi confirmă vechimea, deşi atestările lor sunt târzii, începând din prima jumătate a veacului al XVII-lea.

În perioada medievală au apărut în Moldova câteva omonime, explicabile prin transfer de nume. Unele desemnau moşii ale mănăstirii, pe care s-au înfiinţat localităţi: *Bârnova*, fost sat în partea de sud-est a satului Păuneşti din judeţul Vrancea (TTRM, I_1: 94/1) şi *Bârnova* (la 1839: *Cotuna Bărnovii*), fost sat lângă Popeni, judeţul Bacău (*ibidem*). Un alt fost sat *Bârnova* se afla în partea de nord-vest a Şcheiei de lângă Suceava şi fusese înfiinţat pe moşia dăruită de Miron Barnovschi unei alte mănăstiri, Dragomirna, aşa cum rezultă din documentul de

BDD-A31549 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 19:57:18 UTC)

confirmare de la 1654 (Balan 1934: 140); este de crezut că numele moşiei îl prelua pe acela al mănăstirii ctitorite de domnitor. Ca şi derivarea cu sufixe, transferul de nume reprezenta o probă juridică de proprietate, la care recurgeau, în mod frecvent, atât boierii, cât şi mănăstirile.

Toponimul primar a făcut obiectul unor etimologii mai mult sau mai puţin inspirate. După Mihai Lozbă (1982: 204–205), acceptat de C. Cihodaru 1983: 378), *Bârnova* ar fi traducerea slavă a rom. *Muncelul*, care prin secolul al XVI-lea desemna, cu forma de pl. *Munceii*, locul de pe lângă satul Bârnova. Tema ar fi fost sl. com. *bĭrd-* ‘deal’ cu suf. *-ĭno* (cf. rus. *berdnyj* ‘loc deluros’) şi *-ov(a)*: **bĭrdĭnova* ‘care se află în locuri deluroase’ > **berdnova* > *Bârnova* (cu *-rdn-* > *-rn-*). Chiar dacă lăsăm la o parte dificultatea fonetică, trebuie spus că dubla sufixare slavă nu este posibilă formal şi nu se justifică semantic. Iordan (1963: 69) raportează *Bârnova* la un sl. *brn(a)* ‘noroi, murdărie’, iar V. Frăţilă (1987: 127–128; idem 2011: 109–110) reia această etimologie, prin care explică şi oiconimul *Bârna*, din judeţul Timiş, precum şi hidronimul *Bărniţa* din judeţul Caraş-Severin, de la v. sl. **brъna* ‘noroi; argilă; lut’, păstrat doar în limbile slave de sud. Sprijinită pe isolexa slavă construită de Jurgen Udolph (1982: 566), această ultimă etimologie merită să fie dezvoltată.

Judecând după sufixul adjectival *-ova*, specializat în formarea de hidronime de la baze substantivale, nucleul câmpului a fost valea (sl. *dolina*), cu care se acordă în gen. Baza derivatului era, foarte probabil, un v. bg. *brъna* sau *brьna* ‘mocirlă, lut’, atestat în paleoslavă cu ambele ieruri (ъ şi ь) în poziţie tare, alături de derivatele ***брънльже/брьнльже*** sau ***брънльнъ*** ‘mocirlos, lutos’ (Miklosich 1862–1865: 46; Berneker 1913: 95; Mladenov 1941: 44; Sadnik, Aitzetmüller 1975: 155–156). Vocalizarea ierurilor s-a produs în vechea bulgară prin secolul al XI-lea: din ierul mic intens (ь) a rezultat un *e*, iar din ierul mare intens (ъ) o vocală apropiată ca timbru de *ă* românesc. Păstrat dialectal în bulgară, în forma *brene* ‘mocirlă, murdărie’, în sârbo-croată în forma *brȉna* (< **bryna*) ‘mlaştină, mocirlă’, el a dat naştere la numeroase toponime în limbile slave de sud şi de vest (Miklosich 1927: 231; Rozwadowski 1948: 12–18; Šmilauer 1970: 43; SLPR 1974: 396–397; Matijašić 1973–1974: 73; Udolph 1979: 499–501; idem 1982: 566–570). Încă din epoca veche coexistau în bulgară două forme: cu şi fără metateză. Ambele variante s-au păstrat în toponime precum *Bărnik* (în Prilepsk) şi *Zabărnika* (în Pirdop), alături de *Brenica* (în Beloslatinsk), cf. BER 1971: I, 76. La nivel popular, cuvântul nu a fost cunoscut în limbile slave de est. El a pătruns ca un cultism în slava bisericească rusă din secolul al XI-lea în ambele variante bulgăreşti, cu şi fără metateză: *bьrnije* (*bernije*) şi *bъrnije*, pe de o parte, *brьnije* (*brenije*) şi *brъnije*, pe de alta (SLPR 1974: I, 396); înţelesul era acela din paleoslavă: ‘mocirlă, lut; nămol, mâl’.

Ca şi în cazul reconstrucţiei din slava comună, care implică variante cu şi fără metateză (*ibidem*: I, 396–397), putem admite şi noi că varianta v. bg. cu metateză (**Bernova*/ **Bărnova*) putea fi originară sau că metateza se putea produce mai târziu în limba română de la un **Brenova*/ **Brănova*. Varianta cu *ă* < ъ s-ar fi

BDD-A31549 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 19:57:18 UTC)

menţinut ca atare, iar cea cu *e* < ѣ ar fi suferit o evoluţie fonetică pe terenul limbii române. Sub influenţa labialei dure, vocala anterioară *e* a devenit *ă* (*Bărnova*) – formă atestată în documente şi menţinută în norma oficială, ca tradiţie grafică, până spre sfârşitul secolului al XIX-lea (TTRM, I_1: 94/1). Ulterior, vocala medială urmată de o consoană implozivă a evoluat la *â*.

Acceptând soluţia etimologică prezentată de noi, vom admite şi faptul că *Bârnova* a fost numele vechi al văii numite mai târziu, de către vorbitorii de limbă ucraineană, *Micolina*, de la numele de persoană *Mikola* cu suf. *-ina* (TTRM, II_1: 285–286). Prezenţa acestor vorbitori este confirmată de toponimul *Hlincea*, din aceeaşi microzonă, al cărui radical este un derivat diminutival de la ucr. *hlina* ‘lut’, anume *hlinka* (Petrovici 1960: 48). Palatalizarea velarei s-a produs, desigur, prin derivare toponimică cu sufixul posesiv *-ja*. Motivarea geografică a hidronimului *Bârnova* este confirmată de compoziţia solului, relevată de geografi (Obreja 1979: 25).

Dar cum se face că numele ucrainean al afluentului Bahluiului a reuşit treptat să se impună, devenind astăzi singurul cunoscut, pentru întregul curs, de către majoritatea populaţiei din zonă? În a doua jumătate a secolului al XVII-lea, *Pârâul Bârnovei* continua să desemneze şi cursul inferior al apei. Acest lucru rezultă din relatarea luptei dintre Ghica-Vodă şi Constantin Şerban, făcută de M. Costin (COSTIN: 190–191), unde se aminteşte „pârâul carele să desparte den Pârâul Bârnovei şi vine pre supt Galata de Sus”; sau dintr-un document de la 1680, unde se vorbeşte despre „un loc de moară ce iaste în şes, lângă grădina cea domnească a răposatului Vasilie-Vodă, în Pârâul Bârnovei, în loc domnescu, în hotarul târgului Iaşilor” (Caproşu 2000: 475). S-a observat că restrângerea hidronimului vechi la cursul superior al unei ape curgătoare, unde se menţine vreme îndelungată, este o evoluţie deseori întâlnită în hidronimia europeană (Lebel 1956: 332, 352), inclusiv în cea balcanică (Boeglin 1966: 49). Şi la noi s-au remarcat situaţii similare, mai ales în Transilvania (Frăţilă 2011: 39). Discontinuitatea desemnatului reflectă deci un decalaj cronologic, întărind ipoteza originii diferite a celor două denumiri.

Chiar dacă arheologia nu a reuşit să producă, până în prezent, probe suficiente ale extinderii în Moldova a influenţei culturii materiale slavo-bulgare, sunt totuşi indicii care o confirmă. În complexul arheologic Hlincea II s-a descoperit o piesă care a determinat-o pe Maria Comşa să includă localitatea în harta provizorie a monumentelor relevante pentru expansiunea imperiului bulgar la nordul Dunării în secolele al IX-lea–al X-lea (Comşa 1960: 76–77). Aşadar, ipoteza lingvistică, formulată de noi, şi cea arheologică, a Mariei Comşa, deşi contrazic un punct de vedere cvasioficial, se susţin reciproc: la sud de Iaşi era limita superioară a pătrunderii slavilor bulgari în Moldova, înainte de a-şi face apariţia şi aici slavii estici.

Ascendenţa etnolingvistică a hidronimului *Bârnova* ar putea fi pusă la îndoială de prezenţa unor toponime omofone în nord-estul Ţării Moldovei, localizate în bazinul mijlociu al Nistrului. Primul este un oiconim din fostul ţinut al Hotinului (astăzi în raionul Kelmenci, regiunea Cernăuţi), numit şi Bârnova de Sus (Arbore 1904: 30). Este atestat la 1588 ca **сєло Брѣновє** ‘satul Bârnul’ (DIR, A, XVI–III: 398), formă corectată nejustificat de editorul DRH, A, VIII: 354 în **Брънов(а)**. Dar fără

BDD-A31549 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 19:57:18 UTC)

desinenţa *-a* din sufix apare şi în documente din anii 1586 şi cca 1588 (DRH, A, VIII: 109, 353) – ultima cu metateza românească **Бърновѣ**. Avem a face cu un derivat posesiv slav de la un nume de persoană *Brăn-*/*Bărn-*, apărut ca o scurtare din *Branimir* sau *Branislav*, cf. bg. *Brăno*, *Brănev*, *Brănjo* (Ilčev 1969: 90), rom. *Bârnea*, pe care îl regăsim şi în numele hatmanului lui Despot-Vodă, *Brănov* sau *Barnovshi* (Sturdza 2004: 351). O vale din judeţul Soroca este cunoscută ca *Bernul* de rusofoni (cu *e* = *â*) şi ca *Bârnulea* de românii din zonă (Arbore 1904: 30). De la numele satului *Bârnov* a apărut şi acela al apei din vecinătate, *Bârnova*, printr-o derivare flexionară (ca să uzăm de terminologia Evei Rzetelska-Feleszko 1982: 343, cu exemplul polonez *Bytow* oiconim → *Bytowa* hidronim); cu timpul, cel de-al doilea l-a suplantat pe cel dintâi.

Un alt sat *Bârnova* (de Jos) din fostul ţinut Soroca se află la est de oraşul Ocniţa. Numele său vechi a fost *Cusareu*, menţionat în câteva acte false din secolul al XVI-lea (DRH, A, VII: 700–701, anii 1581 şi 1582) şi, indirect, prin perifraza „satul unde a fost Cuseară", din documentul original de la 1437 (DRH, A, I: 246). Numele nou apare la 1632 în forma *Bârnov*<*a*>, cu întregirea nejustificată a editorului (DRH, A, XXI: 209). Deşi legătura dintre cele două Bârnove nu ne este clară, putem admite că oiconimele erau derivate cu sufixul posesiv *-ov* de la un nume de persoană, fiind create după un model formativ frecvent folosit în vechea toponimie slavă estică.

Baza lexicală a hidronimului *Bârnova* nu pare să fi fost necunoscută românilor din Moldova. Cercetarea dialectologică a reuşit să descopere în zona Bicazului termenul entopic *bârnă* cu un sens apropiat de acela al etimonului său vechi bulgar: 'loc mai umed, în vecinătatea apelor, a pâraielor, loc bun de imaş' (EVB: 24). Dar dacă baza putea fi şi românească, sufixul *-ova* este un indiciu incontestabil al faptului că denominatorii erau slavi.

Deşi necunoscut graiurilor, se crede că baza **брънъ-* va fi existat şi în spaţiul lingvistic ucrainean, aşa cum par să o dovedească hidronime, precum *Bronci*, *Broń*, *Bronica*, *Brannicja*, *Bronic'kij* (Udolph 1982: 569–570, cf. Stryžak 1963: 35–36), rus. *Bronnaja* (SLPR, I: 397). Vocalizarea în *o* a ierului **ъ** în poziţie intensă este o caracteristică definitorie a slovei estice comune, care nu ar fi permis evoluţia formală a hidronimului moldovenesc *Bârnova*.

Hidronimele din spaţiul lingvistic ucrainean conţinând un *-y-* tematic, precum *Brynowka*/*Bryńiuka*, citat de Rozwadowski (1948: 15) şi de Rudnyćkyj (1962: 39), relevă evoluţia la ə (y) a vocalelor ultrascurte, proprie limbii polone, care concordă cu cea românească, dar fără a o putea influenţa.

BIBLIOGRAFIE

Arbore 1904 = Zamfir Arbore, *Dicţionarul geografic al Basarabiei*, Bucureşti, Atelierele Grafice I.V. Socec.

Azetelska-Feleszko 1982 = Ewa Azetelska-Feleszko, *Inflectional Derivation in Onomastics*, în *Proceedings of the thirteenth International Congres of Onomastic Sciences*, II, Warszawa, Państowe Wydawnictwo Naukowe.

Balan 1934 = Teodor Balan, *Documente bucovinene*, vol. II, Cernăuţi, Institutul de Arte Grafice şi Editură „Glasul Bucovinei".

BDD-A31549 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 19:57:18 UTC)

Berneker 1913 = Erich Berneker, *Slavisches etymologisches Wöterbuch*, I, Heidelberg, Carl Winter's Universitätsbuchhandlung.
Boeglin 1966 = Yves Edouard Boeglin, *Les noms de rivières de la Serbie et du Monténégro*, în *Proceedings of the eight International Congress of Onomastic Sciences*, Haga.
Caproşu 2000 = Ioan Caproşu, *Documente privitoare la istoria oraşului Iaşi*, vol. II, Iaşi, Editura Dosoftei.
Chişvari-Comşa 1960 = Maria Chişvari-Comşa, *Câteva date arheologice în legătură cu stăpânirea bulgară în nordul Dunării în secolele IX–X*, în *Omagiu lui Constantin Daicoviciu cu prilejul împlinirii a 60 de ani*, Bucureşti, Editura Academiei.
Cihodaru 1983 = C. Cihodaru, *Date toponimice relative la procesul de romanizare a populaţiei dintre Carpaţi, Dunăre şi Nistru*, în „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A.D. Xenopol»", XX.
Comşa 1987 = Maria Comşa, *Un drum care lega ţinutul Vrancei de Dunăre şi existenţa unui cnezat pe valea Putnei în secolele IX–X*, în „Vrancea", V–VII.
Frăţilă 1987 = Vasile Frăţilă, *Lexicologie şi toponimie românească*, Timişoara, Editura Facla.
Frăţilă 2011 = Vasile Frăţilă, *Studii de toponimie*, Cluj-Napoca, Editura Dacia.
Ilčev 1969 = Stefan Ilčev, *Rečnik na ličnite i familni imena u bălgarite*, Sofia, Editura Academiei.
Iordan 1963 = Iorgu Iordan, *Toponimia românească*, Bucureşti, Editura Academiei.
Lebel 1956 = Paul Lebel, *Principes et méthodes d'hydronymie française*, Dijon, Imprimerie Bernigaud et Privat.
Lozbă 1982 = Mihai Lozbă, *Toponime şi entopice dacoromâne în textele slavone din Moldova*, în Elena Linţa (coord.), *Din istoricul slavisticii româneşti*, Bucureşti, f.e.
Matijašić 1973–1974 = Fahra Matijašić, *Istorijski toponim **Brěna***, în „Onnomastika Jugoslavica", 3–4.
Miklosich 1862–1865 = Fr. Miklosich, *Lexicon palaeoslovenico-graeco-latinum emendatum auctum*, Viena, Guilelmus Braumueller.
Miklosich 1927 = Franz Miklosich, *Die Bildung der slavischen Personen- und Ortsnamen*, Heidelberg, Carl Winters Universitätsbuchhandlung.
Mladenov 1941 = Stefan Mladenov, *Etimologičeski i pravopisen rečnik na bălgarskija knižoven ezik*, Sofia, Christo G. Danov.
Nicu 1991 = Vladimit Nicu, *Localităţile Moldovei în documente vechi*, I–II, Chişinău, Editura Universitas.
Obreja 1979 = Alexandru Obreja, *Dicţionarul geografic al judeţului Iaşi*, Iaşi, Editura Junimea.
Petrovici 1960 = Emil Petrovici, *Toponimice slave de est pe teritoriul Republicii Populare Române*. I. *Toponimice prezentând **h** provenit din **g***, în „Romanoslavica", IV.
Petrovici 1962 = Emil Petrovici, *Toponimice slave de est pe teritoriul Republicii Populare Române.* II. *Toponimice cu polnoglasie*, în „Romanoslavica", VI.
Rozwadowski 1948 = Jan Rozwadowski, *Studia nad nazwami wód słowiańskich*, Kraków, Polska Akademia Umiejętności.
Rudnyćkyj 1962 = J. B. Rudnyćkyj, *Geographical Names of Boikovia (Middle Carpathians)*[2], în „Onomastica" (Winnipeg), vol. XXIII–XXIV.
Sadnik, Aitzetmüller 1975 = Linda Sadnik, Rudolf Aitzetmüller, *Vergleichendes Wörterbuch der slavischen Sprachen*, I, Wiesbaden, Otto Harrassowitz.
Skok 1971 = Petar Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I, Zagreb, Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti.
Stryžak 1963 = O.S. Stryžak, *Nazvy ričok Poltavščyny*, Kiev.
Sturdza 2004 = Mihai Dim. Sturdza, *Familiile boiereşti din Moldova şi Ţara Românească*, vol. I, Bucureşti, Editura Simetria.
Šmilauer 1970 = Vladimir Šmilauer, *Handbuch der slawischen Toponomastik*, Praga, Československé akademia věd.
Udolph 1979 = Jürgen Udolph, *Studien zu slavischen Gewässernamen und Gewässerbezeichnungen. Ein Beitrag zur Frage nach der Urheimat der Slaven*, Heidelberg, Carl Winters Universitätsverlag.
Udolph 1982 = Jürgen Udolph, *Südslaviche Appellativa in nordslavischen Namen und ihre Bedeutung für din Urheimat der Slaven*, în *Proceedings of the thirteenth International Congress of Onomastic Sciences*, II, Warszawa-Kraków, Nakładem Uniwersytetu Jagiellońskiego.

BDD-A31549 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 19:57:18 UTC)

Sigle

BER = *Bălgarski etimologičen rečnik* (redactori Vl. Georgiev, Iv. Gălăbov, J. Zaimov, St. Ilčev), I, Sofia, Bălgaskata Akademija na Naukite, 1971.

COSTIN = Miron Costin, *Opere* (ed. P.P. Panaitescu), Bucureşti, Editura de Stat pentru Literatură şi Artă, 1958.

DIR, A, XVI-III = *Documente privind istoria României*. A. Moldova, Veacul XVI, vol. III, Bucureşti, Editura Academiei, 1951.

DRH, A, I, VII, VIII, XXI = *Documenta Romaniae Historica*, vol. I (1975), VII (2012), VIII (2014), XXI (1971), Bucureşti, Editura Academiei.

EVB = *Etnografia Văii Bistriţei, zona Bicaz*, Piatra-Neamţ, 1973.

SLPR = *Słownik prasłowiański*, I, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk, Zakład Narodowy imienia Ossolińskich wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk, 1974.

TTRM, I_1 = *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. I, *Repertoriul istoric al unităţilor administrativ-teritoriale (1772–1988)*, partea 1, coordonator Dragoş Moldovanu, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1991.

TTRM, II_1 = *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. II, *Mic dicţionar toponimic al Moldovei (structural şi etimologic)*, partea 1, *Toponime personale*, autori Daniela Butnaru, Dinu Moscal, Ana-Maria Prisacaru, Vlad Cojocaru, coordonator Dragoş Moldovanu, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2014.

A SLAVONIC-BULGARIAN TOPONYM IN THE CENTER OF MOLDOVA: *BÂRNOVA*

ABSTRACT

The hydronym *Bârnova* is the centre of a toponymic field in the south of the city of Iaşi. The authors explain it from old bg. **brъnova*/**bъrnova* or **brьnova*/**brьnova* 'muddy water' and consider that it marks the northern limit of the Bulgarian Empire expansion in Moldova, in the 9th–10th centuries.

Keywords: *hydronym*, *toponym*, *toponymic field*, *old Bulgarian language*, *inflectional derivation in onomastic*, *toponym transfer*.

BDD-A31549 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-20 19:57:18 UTC)